

OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA

Skróty użyte w opisie

PK-E	Program Korekcyjno-Edukacyjny
Program Miejski lub Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy	Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie m.st. Warszawy
OSP	Osoba Stosująca Przemoc

Przedmiot badania

Przedmiotem badania jest ocena realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych, realizowanych przez:

1. Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
2. Specjalistyczną Poradnię Rodzinną ds. Przeciwdziałania Przemocy
3. Pracownię Inicjatyw - Krzysztof Stańczyk
4. Poradnię Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu, SPZOZ Warszawa Wola-Śródmieście

Cele ewaluacji

Celem głównym badania jest ocena skuteczności czterech programów korekcyjno-edukacyjnych (PK-E) realizowanych w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie m. st. Warszawy oraz wypracowanie wystandaryzowanych narzędzi i procedur dla prowadzenia ewaluacji w kolejnych latach.

Cele szczegółowe są następujące:

1. Dokonanie analizy i oceny przyjętych do realizacji czterech PK-E w odniesieniu do założonych celów w oparciu o kryteria trafności, skuteczności, użyteczności, trwałości, efektywności i oddziaływania.
2. Opracowanie narzędzi i procedur do prowadzenia kolejnych ewaluacji (wewnętrznych i zewnętrznych).
3. Opracowanie rekomendacji do doskonalenia metod pracy ze sprawcami przemocy w rodzinie, także w zakresie zmian zapisów w programach usprawniających późniejszą ewaluację.

Kryteria badawcze

Aby przedstawić rzetelne wyniki i zanalizować materiał badawczy należy zastosować następujące kryteria ewaluacyjne:

- **Efektywność** - rozumiana jako szacunek nakładów do osiągniętych rezultatów.
- **Skuteczność** – rozumiana jako stopień realizacji zakładanych celów Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie m. st. Warszawy (w szczególności obszar F) oraz celów poszczególnych programów korekcyjno-edukacyjnych.
- **Użyteczność** – rozumiana jako stopień, w jakim programy korekcyjno-edukacyjne odpowiadają na potrzeby beneficjentów (osoby stosujące przemoc);
- **Trwałość** – rozumiana jako brak powrotu do zachowań ryzykowanych związanych z przemocą
- **Oddziaływanie** – rozumiane jako stopień oraz zakres zmian, jakie przynosi uczestnikom udział w PK-E

Podejście badawcze

Badanie powinno odnosić się do 2 poziomów: poziomu makro i poziomu mikro. Każdemu z nich odpowiada jeden obszar badawczy:

1. Poziom mikro: **I. OBSZAR: Ocena realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych.**
2. Poziom makro: **II. OBSZAR: Ocena realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych w kontekście miejskiego programu przeciwdziałania przemocy.**

I OBSZAR powinien zostać przebadany przy zastosowaniu podejścia studium przypadku (case study). Celem studium przypadku jest skupienie się na jednym programie i uczynienie z niego centralnego punktu analizy, co ukierunkowuje cały proces badawczy. W tym podejściu dąży się do uzyskania spójności i kompletności informacji. Studium przypadku pozwala na elastyczne zestawienie ze sobą kilku technik badawczych, co w przypadku wewnętrznego zróżnicowania PK-E i trudności tematyki jest zasadne.

Zastosowanie studium przypadku pozwoli na spojrzenie na dany PK-E z perspektywy różnych zaangażowanych osób – koordynatora, realizatorów i beneficjentów. Dzięki temu będzie możliwe określenie mocnych i słabych stron programów, a zarazem charakterystycznych modeli działania.

1 studium przypadku to jeden podmiot realizujący PK-E. W tym badaniu zostaną zrealizowane 4 studia przypadku. Materiał zebrany podczas studiów będzie prezentowany w ramach jednego raportu zbiorczego.

II OBSZAR – badanie dotyczące realizacji PK-E w kontekście Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy powinno stanowić uzupełnienie - w formie metaanalizy - dla 4 studiów przypadków. Pozwoli to na wyjście poza poszczególne PK-E i weryfikację stopnia, w jakim odpowiadają one na założenia miejskiego systemu przeciwdziałania przemocy.

Analiza ta ma stanowić punkt wyjścia i być uwieńczona wypracowaniem pakietu narzędzi mających umożliwić monitoring oraz przyszłą ewaluację PK-E.

Pytania kluczowe

Poniżej znajdują się pytania kluczowe w odniesieniu do obu obszarów. **Pytania kluczowe nie są pytaniami, które należy bezpośrednio zastosować w narzędziach badawczych (scenariuszach).**

I. OBSZAR: Ocena realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych.

1. Jaki jest stopień realizacji celów poszczególnych programów korekcyjno-edukacyjnych?
2. Jakie działania należałoby podjąć w celu zwiększenia skuteczności działań?
3. Jakie czynniki mają największy wpływ na skuteczność programów korekcyjno-edukacyjnych?
4. W jakim stopniu oferta i organizacja programów odpowiadają potrzebom beneficjentów?
5. Jakie działania są podejmowane w ramach tych programów?
6. Jakie są rezultaty podejmowanych działań w programach korekcyjno-edukacyjnych? Czy pojawiły się jakieś efekty uboczne – jakie?
7. Jaki był wpływ czynników zewnętrznych i wewnętrznych na uczestnictwo w programach i ich rezultaty?
8. Czy można wskazać modele funkcjonowania programów korekcyjno-edukacyjnych pod kątem długości i intensywności wsparcia, profilu beneficjenta, liczby zaangażowanych podmiotów, rezultatów lub innych istotnych dla celów programów czynników?
9. Jakie nakłady poniesiono na realizację PK-E? Czy są adekwatne do osiągniętych rezultatów? Czy podobne rezultaty można osiągnąć przy mniejszych nakładach?
10. Jakie są mocne strony poszczególnych programów? Jakie obszary należałoby modyfikować, by poprawić ich skuteczność?

II. OBSZAR: Ocena realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych w kontekście miejskiego programu przeciwdziałania przemocy

1. Jakie działania w opinii ekspertów i interesariuszy można podjąć w celu zwiększenia skuteczności Miejskiego Programu w odniesieniu do sprawców przemocy?
2. Jak powinien wyglądać system monitorowania realizacji Miejskiego Programu oraz ewaluacji rezultatów poszczególnych PK-E? Jakie powinny być narzędzia do monitorowania i ewaluacji?

Metodologia

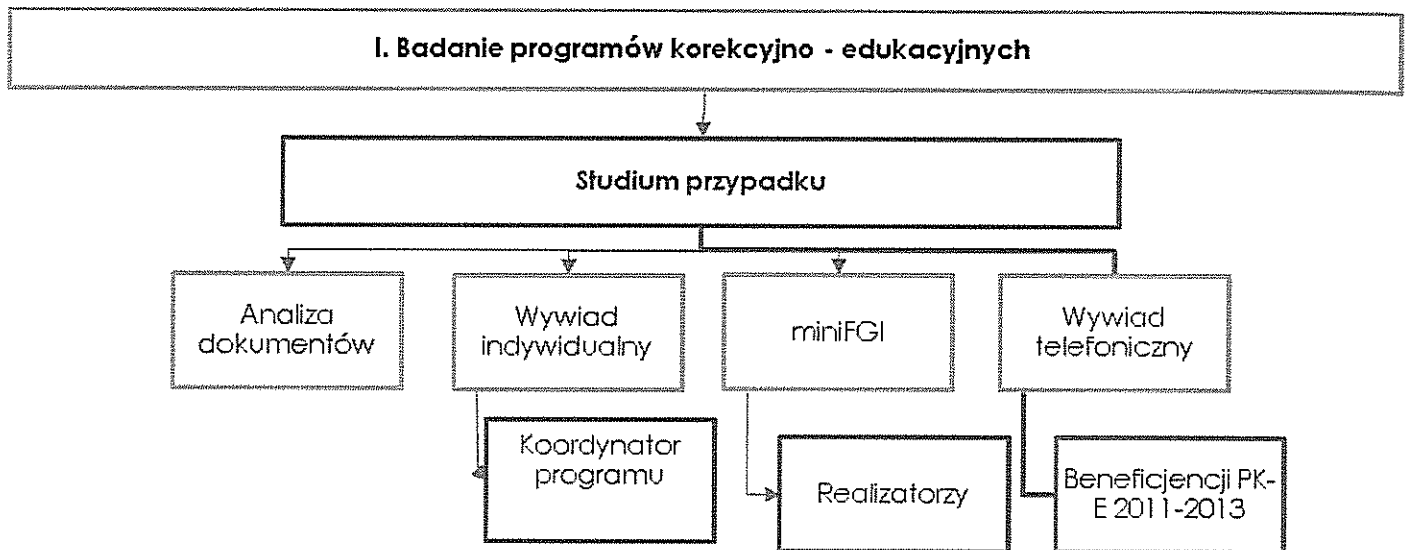
Poniżej znajduje się lista metod badawczych w podziale na oba obszary badawcze, natomiast poszczególne metody opisane są szczegółowo w dalszej części Opisu Przedmiotu Zamówienia.

I OBSZAR: Ocena realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych.

Ocena 4 programów korekcyjno-edukacyjnych przy zastosowaniu podejścia studium przypadku każdego z 4 PK-E musi uwzględniać następujące metody badawcze:

- analiza dokumentów,
- Indywidualny Wywiad Pogłębiony z koordynatorem programu,
- miniFGI - Zogniskowany Wywiad Grupowy z realizatorami (konsultanci, terapeuci) – w przypadku Pracowni Inicjatyw Krzysztof Stańczyk jeden IDI (jeden realizator),
- Indywidualne Wywiady Pogłębione przeprowadzone przez telefon z beneficjentami programów korekcyjno-edukacyjnych w latach 2011-2013.

Schemat I OBSZARU - studium przypadku wraz z proponowanymi metodami przedstawiono niżej:

II Obszar: Ocena realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych w kontekście miejskiego programu przeciwdziałania przemocy

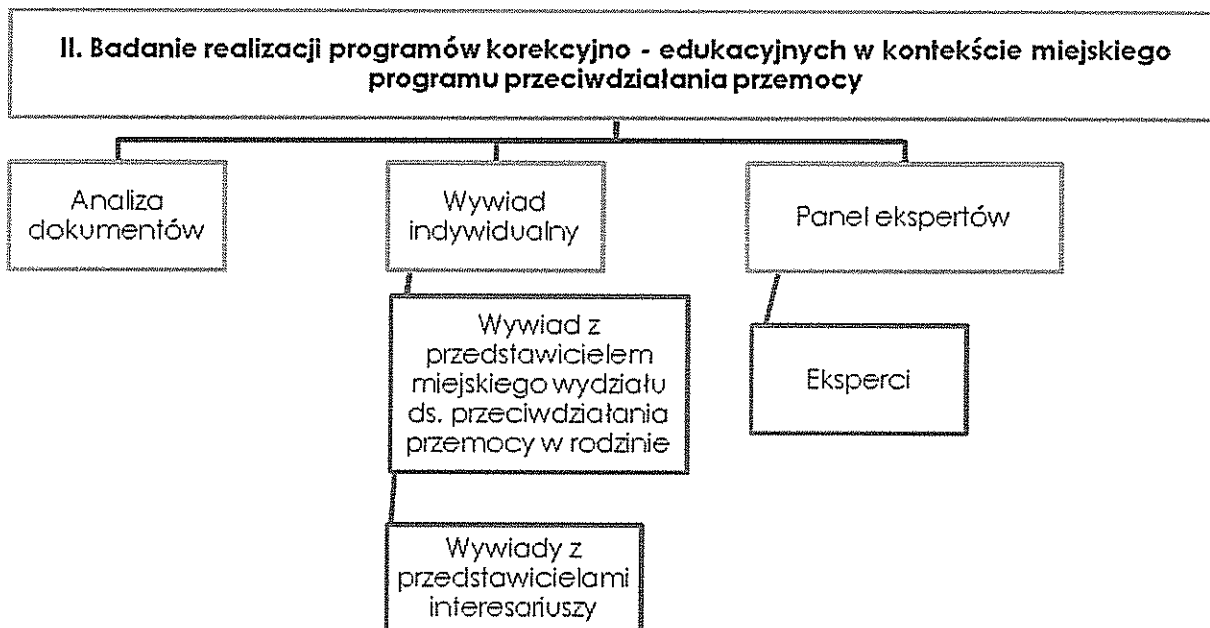
Wymagane metody:

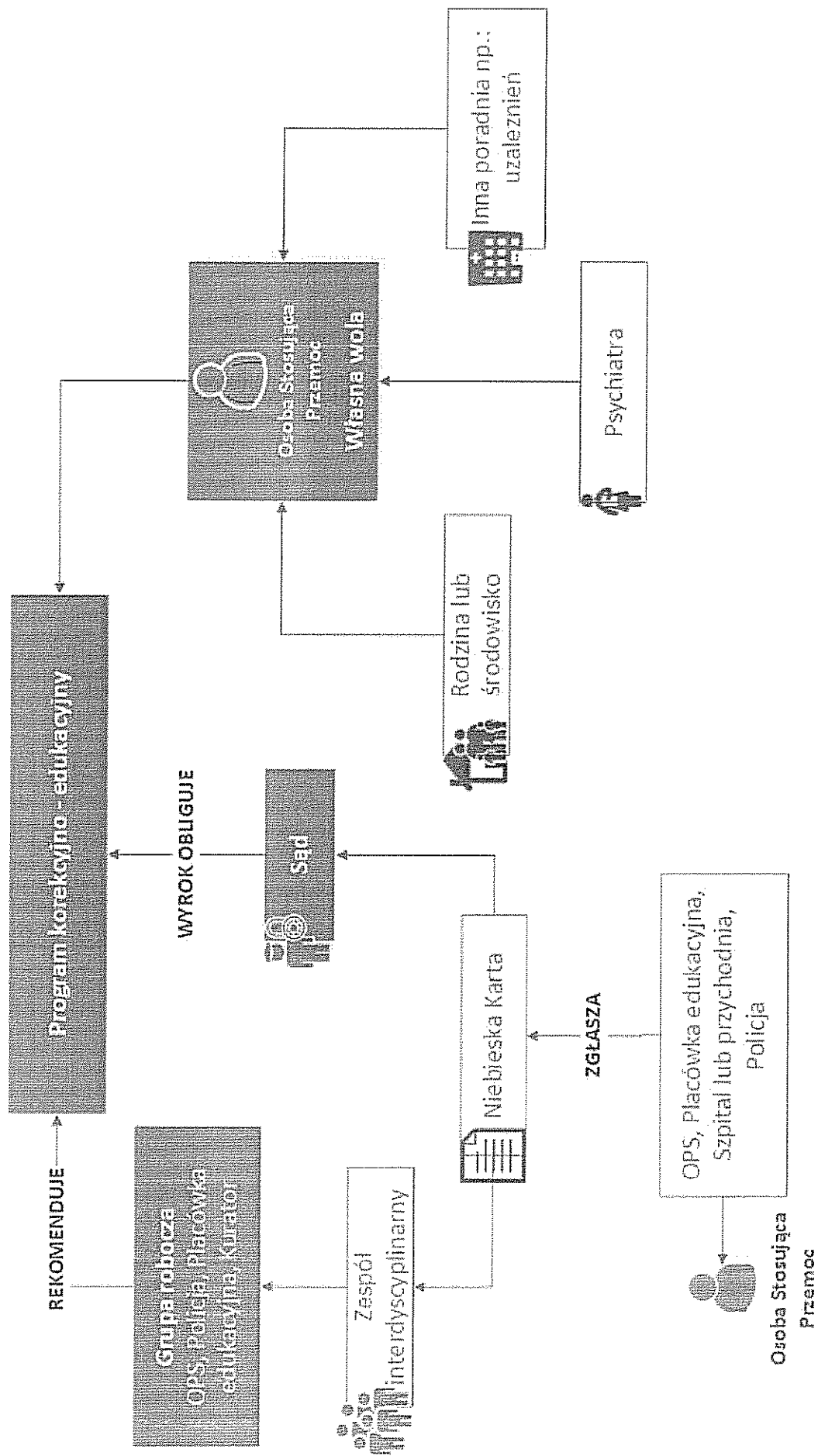
- analiza dokumentów,
- Indywidualny Wywiad Pogłębiony z przedstawicielem miejskiego Wydziału ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Indywidualne Wywiady Pogłębione z przedstawicielami innych jednostek sprawujących nadzór nad instytucjami realizującymi programy korekcyjno-edukacyjne,
- Indywidualne Wywiady Pogłębione z interesariuszami systemu wsparcia dla sprawców przemocy,
- panel ekspertów (specjalistów z dziedziny przeciwdziałania przemocy w rodzinie niebędących związanymi z badanymi PK-E),

Poniżej przedstawiono schemat badania II OBSZARU i schemat interesariuszy systemu pomocy sprawcom przemocy w rodzinie. Jest to wstępne opracowanie, które w badaniu powinno zostać

zweryfikowane oraz powinny pozwolić na opisanie systemu pomocy sprawcom w kategoriach udzielanej pomocy, wspierania oraz kontroli nad efektami PK-E.

Schemat badania II OBSZARU wraz z proponowanymi metodami przedstawiono niżej:

Schemat ścieżki docierania OSP do programów, opracowanie na podstawie wywiadu grupowego z realizatorami

SZCZEGÓŁOWY OPIS METOD I TECHNIK STOSOWANYCH W TRAKCIE REALIZACJI ZAMÓWIENIA

Analiza dokumentów

Analiza dokumentów będzie podstawą badania w realizacji I oraz II obszaru. Dokumenty stanowią bazę do określenia warunków brzegowych realizacji PK-E. Zebrane dane posłużą do przygotowania szczegółowych wytycznych do narzędzi.

Wyróżniono do analizy następujące dokumenty:

I OBSZAR BADANIA (dla każdego z 4 podmiotów):

- Program PK-E (założenia, cele i planowane rezultaty),
- wnioski o dofinansowanie na PK-E,
- sprawozdania z realizacji zadań za lata 2011-2013,
- raporty z monitoringu PK-E,
- raporty z ewaluacji wewnętrznej i modele narzędzi badawczych dotychczas używane,
- zestawienia innych danych zastanych z lat 2011-2013 przygotowywane przez 4 instytucje.

II OBSZAR BADANIA:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2007-2011.
- Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie m.st. Warszawy na lata 2012-2016.
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016.
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016.
- Społeczna Strategia Warszawy – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2020.
- Sprawozdanie z realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie m.st. Warszawy na lata 2012 – 2016 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 r.

Indywidualne Wywiady Pogłębione

W ramach badania realizowanego techniką IDI Wykonawca zobowiązany jest do rekrutacji respondentów, opracowania scenariusza, realizacji wywiadów (w tym rejestracja wywiadów), przygotowania transkrypcji oraz analizy wyników, która zostanie zawarta w raporcie zbiorczym.

Wywiad indywidualny odbędzie się z trzema grupami respondentów, co wiąże się z koniecznością przygotowania osobnych scenariuszy i poszukiwaniem odpowiedzi na odmienne pytania.

Respondenci	Koordynatorzy poszczególnych PK-E
Liczba wywiadów	4 IDI (po 1 dla każdego podmiotu) + 1 IDI z realizatorem (zamiast miniFGI realizowanej w innych podmiotach – badane zagadnienia patrz str. 10)
Badane zagadnienia:	<ul style="list-style-type: none"> • Zakres programu: cele i działania • Powiązanie potrzeb beneficjentów z poszczególnymi działaniami • Realizacja programu i dostosowanie działań do różnych typów beneficjentów • Sposób komunikacji między beneficjentami a realizatorami, organizacja spotkań, napotykanne trudności • Opis rezultatów programów • Współpraca z innymi instytucjami • Zmiany w programie w związku ze zmianami w miejskim programie przeciwdziałania przemocy
Orientacyjny czas trwania wywiadu	ok. 60 minut
Sposób realizacji	Wywiady odbędą się podczas osobistego spotkania badacza z respondentem na terenie Warszawy (w siedzibie realizatora programu).

Respondenci	Przedstawiciel Wydziału ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Urzędzie m.st. Warszawy
Liczba wywiadów	1 IDI (naczelnik/pracownik Wydziału)
Badane zagadnienia	<ul style="list-style-type: none"> • Opis zakresu oferowanej pomocy • Realizacja programów i dostosowanie działań do różnych typów beneficjentów • Opis rezultatów programów • Słabe i mocne strony poszczególnych programów • Różnice w realizacji PK-E w zależności od typu instytucji realizującej • Spójność PK-E z Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy • Zmiany w PK-E w związku ze zmianami w Miejskim

	<p>Programie Przeciwdziałania Przemocy</p> <ul style="list-style-type: none"> Opis interesariuszy i instytucji zaangażowanych w Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Współpraca między instytucjami
Orientacyjny czas trwania wywiadu	ok. 60 minut
Sposób realizacji	Wywiady odbędą się podczas osobistego spotkania badacza z respondentem na terenie Warszawy (w siedzibie Urzędu).

Grupa respondentów	Przedstawiciele jednostek sprawujących nadzór nad instytucjami realizującymi PK-E i interesariusze systemu przeciwdziałania przemocy
Respondenci	<p>Jednostki nadzorujące to:</p> <ul style="list-style-type: none"> Mazowiecki Urząd Wojewódzki. Urząd Dzielnicy Bielany m. st. Warszawa. <p>Interesariusze systemu to:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kurator sądowy, Ośrodki Pomocy Społecznej, Grupa robocza. <p>Dobór respondentów będzie celowy w oparciu o uzgodnienia z Zamawiającym.</p>
Liczba wywiadów	5 IDI
Badane zagadnienia	<ul style="list-style-type: none"> Realizacja programów i dostosowanie działań do różnych typów beneficjentów Ocena realizowanych programów Spójność PK-E z miejskim programem przeciwdziałania przemocy Zmiany w PK-E w związku ze zmianami w miejskim programie przeciwdziałania przemocy Współpraca między instytucjami
Orientacyjny czas trwania wywiadu	ok. 60 minut
Sposób realizacji	Wywiady odbędą się podczas osobistego spotkania badacza z respondentem na terenie Warszawy (w danym urzędzie).

Zogniskowany Wywiad Grupowy (miniFGI)

W ramach badania realizowanego techniką miniFGI Wykonawca zobowiązany jest do rekrutacji respondentów, opracowania scenariusza, realizacji wywiadów (w tym rejestracja wywiadów), przygotowania transkrypcji oraz analizy wyników, która zostanie zawarta w raporcie zbiorczym.

Ewaluowane programy różnią się pod względem liczby osób zaangażowanych w bezpośrednią pracę z osobami stosującymi przemoc. Wśród realizatorów są terapeuci, ale także na przykład lekarze. W ramach jednego studium przypadku odbędzie się jeden miniFGI. W przypadku Pracowni Inicjatyw Krzysztof Stańczyk (nie ma tytułu pracowników) wykonawca zrealizuje Indywidualny Wywiad Pogłębiony (IDI), o którym mowa wyżej.

Grupa respondentów	Realizatorzy poszczególnych programów
Liczba wywiadów	3 miniFGI (po 1 miniFGI na program)
Badane zagadnienia	<ul style="list-style-type: none">• Powiązanie potrzeb beneficjentów z poszczególnymi działaniami• Realizacja programu i dostosowanie działań do różnych typów beneficjentów• Rotacja i kontynuacja wsparcia przez beneficjentów• Sposób komunikacji między beneficjentami a realizatorami, organizacja spotkań, napotymane trudności• Opis rezultatów programów• Współpraca z innymi instytucjami• Słabe i mocne strony oferowanej pomocy• Propozycje zmian
Orientacyjny czas trwania wywiadu	ok. 90 minut
Sposób realizacji	Wywiady odbędą się w tzw. fokusowni z lustrem weneckim na terenie Warszawy (wraz z poczęstunkiem typu ciasteczka, soki, kawa, herbata).

Pogłębione wywiady indywidualne zrealizowane telefonicznie

W ramach realizacji pogłębionych wywiadów indywidualnych przez telefon Wykonawca zobowiązany jest do opracowania scenariusza, realizacji wywiadów, nagrania ich

i przygotowania notatki z wywiadu (bez transkrypcji) oraz analizy wyników, która zostanie zawarta w raporcie zbiorczym.

Rekrutację respondentów (osoby stosujące przemoc) do badania przeprowadzą realizatorzy PK-E. Po uzyskaniu zgody na udział w badaniu realizatorzy prześlą wykonawcy dane kontaktowe respondenta.

Grupa respondentów	Osoby stosujące przemoc (absolwenci PK-E w latach 2011-2013)
Grupa respondentów	Po 10 OSP w każdym z 3 PK-E, zaś w przypadku Pracowni Inicjatyw Krzysztof Stańczyk – 5 osób. O ile możliwe w każdej z placówek po 2 kobiety.
Liczba wywiadów	35 wywiadów - po 10 wywiadów z OSP na program w przypadku 3 podmiotów, zaś w przypadku Pracowni Inicjatyw Krzysztof Stańczyk – 5 wywiadów.
Badane zagadnienia	<ul style="list-style-type: none"> • Motywacja do wzięcia udziału w programie (nakaz czy samodzielne zgłoszenie) • Ocena działań, w jakich uczestniczył respondent: komunikacji z realizatorami, organizacji spotkań • Opinia na temat rezultatów otrzymanego wsparcia • Informacja o chęci powrotu do PK-E lub kontynuowania terapii.
Orientacyjny czas trwania wywiadu	ok. 30 minut

Panel ekspertów

W ramach tej części zamówienia Wykonawca zobowiązany jest do zaproszenia panelistów, przygotowania zagadnień dyskutowanych w trakcie panelu, moderowanie spotkania, rejestracji i przygotowania transkrypcji oraz analizy efektów spotkania, która zostanie zawarta w raporcie zbiorczym.

Salę oraz poczęstunek zapewnia Zamawiający.

Grupa respondentów	Eksperci, osoby zajmujące się problematyką przemocy w rodzinie i pracą z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, które nie są bezpośrednio zaangażowane w realizację badanych PK-E.
Liczba paneli	1 panel z min. 6 osobami: <ul style="list-style-type: none"> • 2 osoby - przedstawiciele tych PK-E, które nie

	<p>weszły do ewaluacji (kontakty poda Zamawiający).</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2 przedstawiciele Zespołów Interdyscyplinarnych – zespoły o największej liczbie OSP kierowanych do PK-E. • Ekspert – członek zespołu badawczego. • Kurator sądowy (inny niż biorący udział w IDI). • Przedstawiciel Zamawiającego.
Badane zagadnienia	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena adekwatności i skuteczności działań podejmowanych w ramach programów a także ich trafności w odniesieniu do Programu PPwR i OOP • Ocena modeli wsparcia realizowanych w programach • Wskazanie słabych i mocnych stron programów • Propozycje rekomendacji dotyczące programów i miejskiego programu • Ocena zmian w miejskim programie przeciwdziałania przemocy i ich wpływu na PK-E • Ocena mapy interesariuszy i instytucji • Analiza wniosków i rekomendacji
Orientacyjny czas trwania panelu	ok. 120 min
Sposób realizacji	Panel odbędzie się w miejscu wskazanym przez Zamawiającego na terenie Warszawy.

Aspekt demokratyczny w badaniu

W trakcie realizacji Wykonawca zamówienia w porozumieniu Zamawiającym przygotowują listę mailingową respondentów – profesjonalistów, przedstawiciele instytucji i interesariuszy, którzy będą zainteresowani zapoznaniem się z kluczowymi wynikami.

Dystrybucja wyników odbędzie się przed przygotowaniem ostatecznego raportu – wówczas komentarze respondentów będą włączone do ostatecznego tekstu.

Proponowana lista odbiorców wstępnego raportu:

- Komisja Dialogu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 6 realizatorów PK-E w Warszawie.
- Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego
- Wydziały Spraw Społecznych i Zdrowia w dzielnicach m.st. Warszawy.

Uwagi do wstępnego raportu będą zgłaszane przez respondentów drogą mailową na adres Wykonawcy.

Podsumowanie

Łącznie w ramach zamówienia Wykonawca:

- a. dokona analizy danych zastanych (desk research)
- b. zrealizuje 11 Pogłębionych Wywiadów Indywidualnych
- c. zrealizuje 3 mini Zogniskowane Wywiady Grupowe
- d. zrealizuje 35 Pogłębionych Wywiadów Indywidualnych przez telefon
- e. zrealizuje 1 panel ekspertów
- f. skonsultuje z profesjonalistami z zakresu badanej tematyki, przedstawicielami instytucji i interesariuszami wstępne wyniki badania ewaluacyjnego.

Produkty zamówienia

Wymagane w badaniu produkty:

- Raport metodologiczny (do 15 stron) w formacie MS Word,
- Narzędzia badawcze: scenariusze IDI (3), scenariusz wywiadów telefonicznych (1), scenariusz miniFGI (1), scenariusz panelu ekspertów(1),
- Raport końcowy z ewaluacji wraz rekomendacjami łączący analizę całości materiału (do 100 stron) w formacie MS Word oraz prezentacja wyników w formacie MS Power Point (.ppt lub .pptx) – struktura raportu zostanie uzgodniona z Zamawiającym,
- Pakiet narzędzi i opisu procedur do wykorzystania w ewaluacjach programów realizowanych w kolejnych latach,
- Zaprezentowanie wyników ewaluacji na spotkaniu – w terminie i miejscu wyznaczonym przez Zamawiającego.

Dodatkowe informacje

Uszczegółowiony harmonogram realizacji zamówienia zostanie opracowany przez Wykonawcę i zaakceptowany przez Zamawiającego po podpisaniu umowy.

Zamawiający zobowiązuje się do udzielania wszelkich informacji niezbędnych do wykonania zamówienia.

Na każdym etapie realizacji zamówienia Wykonawca będzie bezpośrednio współpracował z realizatorami programów korekcyjno-edukacyjnych oraz Zamawiającym.

Produkty, o których mowa powyżej Wykonawca dostarczy Zamawiającemu do Biura Pomocy i Projektów Społecznych, ul. Niecała 2; 00-098 Warszawa w wersji papierowej (2 egzemplarze) oraz w wersji elektronicznej na płycie CD lub DVD.